

ОПЕРАТИВНА ІНФОРМАЦІЯ (за інтернет-ресурсами)

16.12.2025

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[Верховна Рада оновила положення про іменні премії на честь видатних діячів української історії, культури та науки](#)

[Оновлений Мінкульт: нові підходи до управління сферою чи чергова «молода команда». – Анастасія Платонова](#)

[Довженко-Центр залишився без державного дофінансування: Олеся Крижанівська про те, які це несе ризики. – Поліна Горлач](#)

[Львівські митці заявили про рейдерське захоплення місцевої фабрики скла, кераміки та скульптури. – Анастасія Большакова](#)

Вшанування пам'яті

[Народний меморіал на Майдані. Як він виник і що з ним буде далі. – Марина Крижня](#)

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

[Мовна омбудсменка: Блокування російської музики є необхідним кроком для захисту України. – Віра Шурмакевич](#)

Креативні індустрії

[Стілець української дизайнерки визнали найкращим продуктом останніх 20 років на Interior Design's Best of Year. – Дарина Рубан](#)

Благодійність

[Ікону від Митрополита Епіфанія продали на аукціоні за мільйон гривень на ЗСУ. – Дарина Рубан](#)

Театр

[«Не хочу, щоб нас вважали бідосями». Керівник Сумського театру Дмитро Некрасов про людей театру й «Пам'ятники». – Вікторія Кіхтенко](#)

[Держархів Одеської області презентує документи до сторіччя місцевого академічного українського театру](#)

Музика

[Український трек внесли до списку найкращих електронних композицій XXI століття. – Дарина Рубан](#)

Візуальні мистецтва

[«Коли мало часу, не варто витрачати його на минуле». – Катерина Сліпченко](#)

[У Миколаєві на відновленому після обстрілів будинку з'явився стінопис. – Ганна Головченко](#)

Література. Книговидання

[Видавець Іван Малкович готує до друку тисячолітню антологію української поезії. – Сергій Албул](#)

Охорона культурної спадщини

[Фактично без змін з 1989 року. Чому історичні пам'ятки Чернігова досі не в списку ЮНЕСКО. – Оксана Рекун](#)

[У Миколаєві оцифрують 250 предметів єврейської культурної спадщини з музейних та приватних колекцій](#)

[У Луцьку ексдиректору Державного історико-культурного заповідника повідомили про підозру](#)

Міжнародне співробітництво

[Бібліотеці в Латвії передали 115 книжок українською мовою](#)

Загальні питання

Верховна Рада оновила положення про іменні премії на честь видатних діячів української історії, культури та науки

Постановою № 4712-IX Верховна Рада України затвердила положення низки іменних премій та стипендій, названих на честь видатних діячів української історії, культури та науки. Так, премією Ігоря Юхновського відзначатимуть молодих вчених за визначні наукові досягнення, а премією Пилипа Орлика – молодь за внесок у розвиток парламентаризму та місцевого самоврядування. Також парламент відзначатиме преміями на честь українського письменника та мовознавця Бориса Грінченка, педагога Василя Сухомлинського, духовного лідера та освітянина Івана Огієнка, науковця й голови Національної академії наук Бориса Патона та філософа Григорія Сковороди. Документ спрямовано на системне оновлення механізмів присудження премій і стипендій Верховної Ради України, він визначає єдині підходи до конкурсного відбору, ухвалення рішень, виплати й вручення відзнак. Йдеться про підтримку освіти, науки, молоді, педагогічної діяльності, місцевого самоврядування та парламентаризму. Докладніше:

<https://history.rayon.in.ua/news/856996-verkhovna-rada-onovila-polozhennya-pro-imenni-premii-na-chest-vidatnikh-diyachiv-ukrainskoi-istorii-kulturi-ta-nauki>

Оновлений Мінкульт: нові підходи до управління сферою чи чергова «молода команда». – Анастасія Платонова

Авторка проаналізувала кадрові зміни в Мінкульті та розподіл ключових напрямів між новими заступниками міністерки, а також спробувала спрогнозувати, які наслідки вони можуть мати для роботи міністерства та культурної сфери загалом. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/246350/2025-12-16-onovlenyy-minkult-novi-pidkhody-do-upravlinnya-sferoyu-chy-cherгова-moloda-komanda/>

Довженко-Центр залишився без державного дофінансування: Олеся Крижанівська про те, які це несе ризики. – Поліна Горлач

За словами керівниці напрямку дистрибуції Довженко-Центру, адвокати О. Крижанівської, інституція просила у держави 7,7 мільйона гривень додаткової підтримки. Попри багатомісячні спроби оформити фінансування разом із Державним агентством з питань кіно та Міністерством культури, рішення Мінфіну залишилося негативним. Причини відмови установі невідомі. При цьому інформація про нібито відмову Держкіно надати додаткові кошти не відповідає дійсності, як зазначила Крижанівська. За її словами, інституція не має повноважень самостійно ухвалювати такі рішення, а відразу після новини про відмову відбулося спільне обговорення з агентством і Мінкульту щодо пошуку альтернативних джерел фінансування. На 2026 рік Довженко-Центр отримає державну підтримку в розмірі 5 мільйонів гривень. Втім, ця сума, за словами Крижанівської, є критично недостатньою для забезпечення стабільної роботи. Для нормальної діяльності центру потрібно щонайменше 12,7 мільйона гривень. Через дефіцит фінансування під загрозою може опинитися збереження державної частини архівного та музейного фондів України, а також реалізація

культурних проєктів і програм популяризації українського кіно. Недостатність коштів може змусити працівників перейти на скорочений робочий тиждень, як це вже було на початку 2025 року. Довженко-Центр разом із Держкіно та Мінкульту нині готує пропозиції щодо внесення змін до постанови Кабміну, яка регулює розподіл коштів від оренди державного майна. Якщо у 2021 році центр отримував 100% таких надходжень, то зараз – лише 15%, що суттєво зменшує можливість самофінансування. Попри складну ситуацію, у Довженко-Центрі наголошують, що завершують рік без заборгованостей та планують продовжити роботу в повному обсязі. Команда сподівається, що у 2026 році фінансування буде збільшене, а держава забезпечить належну підтримку інституції, яка зберігає і популяризує українську кіноспадщину. Джерело:

<https://suspilne.media/culture/1189594-dovzenko-centr-zalisivsa-bez-derzavnogo-dofinansuvanna-olesa-krizanivska-pro-te-aki-ce-nese-riziki/>

Львівські митці заявили про рейдерське захоплення місцевої фабрики скла, кераміки та скульптури. – Анастасія Большакова

Художники-керамісти та місцеві активісти розповіли про нищення та ймовірний продаж ділянки Львівської фабрики скла, кераміки та скульптури. У відповідь Національна спілка художників України, якій належить це майно, скаржитися на маніпуляції від колишнього директора фабрики. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/skandal-navkolo-lvivskoj-fabriki-nishchennya-mayna-ta-protest-mitciv-312045/>

Вшанування пам'яті

Народний меморіал на Майдані. Як він виник і що з ним буде далі. – Марина Крижня

Народний меморіал на Майдані Незалежності став місцем пам'яті, де кожен охочий може встановити прапорець на честь загиблого чи загиблої у російсько-українській війні. Туди президент приводить іноземні делегації. Але попри це про нього дбають тільки родичі загиблих, а ще він потребує захисту, адже на нього неодноразово нападали вандали. Авторка пояснює, чи допоможе розв'язати ці проблеми надання офіційного статусу і як можна зберегти народний меморіал. Докладніше:

<https://ms.detector.media/trendi/post/38733/2025-12-15-narodnyy-memorial-na-maydani-yak-vin-vynyk-i-shcho-z-nym-bude-dali/>

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

Мовна омбудсменка: Блокування російської музики є необхідним кроком для захисту України. – Віра Шурмакевич

російських виконавців на стримінгових платформах блокуватимуть за рішенням Ради національної безпеки і оборони України. Уповноважена із захисту державної мови О. Івановська вважає, що це є необхідним кроком для захисту культурного та інформаційного простору України. «російська музика, так само як кіно чи серіали, є частиною гібридної війни, елементом „м'якої сили”, що працює проти національної безпеки. Саме тому санкційний механізм

РНБО є правовим, цивілізованим і зрозумілим шляхом взаємодії з міжнародними стримінговими платформами. Він відповідає й українському законодавству, й міжнародним зобов'язанням України», – зазначила мовна омбудсменка. За її словами, держава зобов'язана реагувати на запит суспільства, захищати український культурний простір, а також підтримувати українськомовний музичний продукт і створювати умови для його розвитку та просування. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/society/ivanovska-vislovilasya-pro-blokuvannya-rosiyskoji-muziki-312050/>

Креативні індустрії

Стілець української дизайнерки визнали найкращим продуктом останніх 20 років на Interior Design's Best of Year. – Дарина Рубан

Стілець українського бренду Noom визнано найкращим продуктом останніх 20 років на престижній премії Interior Design's Best of Year. Дизайн цих меблів розробила К. Соколова. Докладніше:

<https://shotam.info/stilets-ukrainskoi-dyzaynerky-vyznaly-naykrashchym-produktom-ostannikh-20-rokiv-na-interior-design-s-best-of-year/>

Благодійність

Ікону від Митрополита Епіфанія продали на аукціоні за мільйон гривень на ЗСУ. – Дарина Рубан

На благодійному аукціоні в Івано-Франківську ікону Миколи Чудотворця продано за мільйон гривень на ЗСУ. Її для заходу подарував митрополит Епіфаній – Предстоятель ПЦУ. Докладніше:

<https://shotam.info/ikonu-vid-mytropolyta-epifaniia-prodaly-na-auktsioni-za-milyon-hryven-na-zsu/>

Театр

«Не хочу, щоб нас вважали бідосями». Керівник Сумського театру Дмитро Некрасов про людей театру й «Пам'ятники». – Вікторія Кіхтенко

В інтерв'ю Д. Некрасов розповідає, як балансує між ролями актора, режисера й керівника і як Сумський національний театр імені Щепкіна показує вистави під час знеструмлень та в укриттях, залишаючись «територією емоцій». Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1189626-ne-hocu-sob-nas-vvazali-bidosami-kerivnik-sumskogo-teatru-dmitro-nekrasov-pro-ludej-teatru-j-pamatniki/>

Держархів Одеської області презентує документи до сторіччя місцевого академічного українського театру

Архівні документи показують процес становлення репертуару театру, еволюцію сценічної мови колективу, взаємодію трупи з культурно-освітніми та державними інституціями. Докладніше:

<https://history.rayon.in.ua/news/856872-derzharkhiv-odeskoi-oblasti-prezentue-dokumenty-do-storichchya-mistseвого-akademichnogo-ukrainskogo-teatru>

Музика

Український трек внесли до списку найкращих електронних композицій XXI століття. – Дарина Рубан

Британське видання Resident Advisor опублікувало 200 найкращих електронних композицій 2000–2025 років. До списку увійшов трек «Strong-Willed» української вокалістки Я. Павлової та продюсера П. Мілякова. Композиція, що вийшла у 2021 році в рамках альбому «Blue», посіла 41 місце у рейтингу. Докладніше:

<https://shotam.info/ukrainskyy-trek-vnesly-do-spysku-naykrashchykh-elektronnykh-kompozytsiy-21-stolittia/>

Візуальні мистецтва

«Коли мало часу, не варто витрачати його на минуле». – Катерина Сліпченко

Про проєкт «Іменем міста» харківського митця К. Зоркіна, що експонувався під час Конгресу культури у Львові. Докладніше:

https://zaxid.net/koli_malo_chasu_ne_varto_vitrachati_yogo_na_minule_n1626003

У Миколаєві на відновленому після обстрілів будинку з'явився стінопис. – Ганна Головченко

У Миколаєві на фасаді житлового будинку по вулиці Адміральській, який було пошкоджено внаслідок російської атаки, з'явився стінопис. Реалізація проєкту стала можливою завдяки проджект-менеджерці UNOPS Терезі Молеро Родрігез. Художники – автори стінопису: В. Кучер і Д. Волошин. Докладніше:

<https://mykolaiv.rayon.in.ua/news/856858-simvol-nezlamnosti-u-mikolaevi-na-vidnovlenomu-pislya-obstriliv-budinku-zyavivsyia-stinopis>

Література. Книговидання

Видавець Іван Малкович готує до друку тисячолітню антологію української поезії. – Сергій Албул

Антологія української поезії за тисячу років, від «Слова о полку Ігоревім» до Олександра Олеся, вийде друком до осені наступного року у видавництві «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА», повідомив видавець І. Малкович. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2025/12/16/712111_vidavets_ivan_malkovich_gotuie.htm
1

Охорона культурної спадщини

Фактично без змін з 1989 року. Чому історичні пам'ятки Чернігова досі не в списку ЮНЕСКО. – Оксана Рекун

Уперше про наміри добитися включення чернігівських пам'яток до списку Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО заявили у 1989 році. І вже 36-й рік Чернігів залишається в попередньому списку – лише з історичним центром

Чернігова IX–XIII століття, куди входять Спасо-Преображенський та Борисоглібський собори. Повномасштабне російське вторгнення активізувало процес. Коли таким об'єктам загрожує знищення, їх можна захистити, включивши до списку ЮНЕСКО за прискореною процедурою. Таким досвідом скористалася Одеса. Як розповів начальник Чернігівського міського управління культури та туризму О. Шевчук, такі спроби були й у Чернігова. Авторка розповідає, як ще за радянських часів розпочалася історія Чернігова щодо входження у попередній список Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. Чого не вистачало тоді, щоб завершити процес і що заважає зараз: відсутність фінансування чи непорозуміння між представниками різних гілок влади. Чому, на думку істориків, місцеві забудовники мають вплив на владу міста щодо невключення територій до списку ЮНЕСКО. Та головне – що ж дасть новий статус історичним пам'яткам Чернігова. Докладніше:

<https://suspilne.media/chernihiv/1187774-fakticno-bez-zmin-z-1989-roku-comu-istoricni-pamatki-vernigova-dosi-ne-v-spisku-unesko/>

У Миколаєві оцифрують 250 предметів єврейської культурної спадщини з музейних та приватних колекцій

У Миколаєві оцифрують понад 250 експонатів єврейської культурної спадщини, що зберігаються у фондах Миколаївського обласного художнього музею імені Верещагіна, Миколаївського обласного краєзнавчого музею, а також у приватній збірці Миколаївського товариства єврейської культури. Ініціативу «Хаверим: цифрова колекція юдаїки Миколаєва» спрямовано на створення відкритої цифрової колекції пам'яток юдаїки з зібрань провідних культурних інституцій міста. Це художні твори, фотографії, релігійні книги, предмети побуту, ритуальна атрибутика та особисті речі історичних персоналій, пов'язані з історією та культурою єврейської громади міста і регіону. Про це повідомляють реалізатори – Платформа MY ART у партнерстві з Агенцією розвитку Миколаєва за підтримки Європейського Союзу через програму «Дім Європи» (House of Europe). Результатом проєкту стане онлайн-колекція, яка презентуватиме багатокультурну історію Миколаєва та підкреслюватиме внесок єврейської громади у формування культурного обличчя міста. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/856865-u-mikolaevi-otsifruyut-250-predmetiv-evreyskoi-kulturnoi-spadshchini-z-muzeynikh-ta-privatnikh-kolektsiy>

У Луцьку ексдиректору Державного історико-культурного заповідника повідомили про підозру

Колишньому директору Державного історико-культурного заповідника в місті Луцьку повідомлено про підозру у заволодінні чужим майном шляхом зловживання службовим становищем. Адміністрація заповідника за результатами закупівлі уклала з приватним підприємством договір про виготовлення проєктно-кошторисної документації щодо реставрації пам'ятки архітектури та містобудування національного значення – верхнього Луцького замку. Надалі посадовець підписав та затвердив акт виконаних робіт, які

насправді не виконувалися та їхні матеріали було скопійовано з розробленої за минулі роки проектно-кошторисної документації. Докладніше:

<https://history.rayon.in.ua/news/857096-u-lutsku-eksdirektoru-derzhavnogo-istoriko-kulturnogo-zapovidnika-povidomili-pro-pidozru>

Міжнародне співробітництво

Бібліотеці в Латвії передали 115 книжок українською мовою

Український культурний центр «Мрія» спільно з посольством України в Латвії передав Латгальській центральній бібліотеці в Даугавпілсі 115 книжок українською мовою. Докладніше:

<https://chytomo.com/bibliotetsi-v-latvii-peredaly-115-knyzhok-ukrainskoiu-movoju/>

Випуск підготував

Зворський А. С.,

головний бібліограф відділу НАУІ

Інформцентру з питань культури та мистецтва;

тел.: 093-415-89-30; електронна адреса: info_nplu@ua.fm